

SÈRIE 1

Exercici 1: Repartiment dels fons regionals de la Unió Europea (1989-2020)

L'exercici es valorarà globalment a raó de 2,5 punts, distribuïts de la manera següent.

1.

(1,5 punts)

- a. Les polítiques regionals o de cohesió de la Unió Europea són un conjunt de mesures orientades a impulsar el creixement econòmic, el mercat laboral i la qualitat de vida de les regions dels 27 estats i reduir la bretxa entre els diferents territoris. La UE dedica 1/3 del seu pressupost a aquestes polítiques.

(0,25)

Els sectors en els quals se centren són:

-La inversió en les persones mitjançant el suport a l'ocupació, l'educació i les oportunitats d'inclusió social.

-L'ajut a les petites i mitjanes empreses.

-L'impuls a la investigació i la innovació a través de la inversió i els llocs de treball d'investigació.

-La millora del medi ambient, a través de grans projectes d'inversió.

-La modernització del transport i de la producció energètica per lluitar contra el canvi climàtic, posant el focus en les energies renovables i infraestructures de transport innovadores.

0,25 punts per àmbit correcte fins a un màxim de 0,50 punts

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

b. Les regions que han rebut més diners dels Fons Regionals són les que pertanyen a països del sud i de l'est de la UE. Hi ha un gran contrast socioeconòmic entre els països de l'Europa central i del nord, que són pròspers i amb menys atur i els de l'Europa del sud i de l'est que tenen una renda per càpita inferior i altes taxes d'atur. Les polítiques regionals s'adrecen a reduir els desequilibris entre les regions, afavorint aquelles que tenen un desenvolupament més baix.

- Pel que fa als països del sud, destaquen Espanya, Portugal, el sud d'Itàlia i Grècia. Es poden esmentar, respectivament, regions com Andalusia, Galícia i Castella i Lleó (Espanya), Nord i Centre (Portugal), Campània, Sicília i Apúlia (Itàlia) i Àtica (Grècia).
- Pel que fa als països de l'est destaquen Estònia, Letònia, Lituània, Polònia, Eslovènia, Hongria, Eslovàquia, Txèquia i l'est d'Alemanya. Es poden esmentar regions com Masòvia i Silèsia (Polònia) o Letònia (com a regió/país). Aquests països es van incorporar a la Unió Europea més tard, i han hagut d'adaptar la seva economia a la de la Unió Europea.

(0,10 punts per cada regió correcta, fins a un màxim de 0'50 punts)

(0,25 punts per explicar els motius)

2.

(1,0 punt)

a. Per a poder ingressar a la UE, els països candidats han de complir diferents criteris:

- Criteri polític: Tenir unes institucions estables que garanteixin la democràcia, l'Estat de Dret, els drets humans i el respecte i la protecció a les minories.
- Criteri econòmic: Tenir una economia de mercat que funcioni i la capacitat de fer front a la competència i a les forces del mercat en la UE.
- Cabal comunitari: Tenir la capacitat d'assumir i complir eficaçment el conjunt de lleis i objectius polítics i econòmics de la UE.

(0,2 punts per cada criteri correcte; 0,6 punts en total)

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

- b. Els actuals països candidats són: Albània, Bòsnia i Hercegovina, Geòrgia, Macedònia del Nord, Moldàvia, Montenegro, Sèrbia, Turquia i Ucraïna. És un candidat potencial Kosovo.

(0,1 punts per cada país correcte; 0,4 punts en total. Els països incorrectes no descompten)

Exercici 2: Piràmides de la població de Catalunya

L'exercici es valorarà globalment a raó de 2,5 punts, distribuïts de la manera següent.

1.

(1,75 punts)

- a) L'alumne hauria de citar com a principals canvis en l'estructura per edats els següents:

- Reducció de la natalitat i, com a conseqüència, reducció del pes de la població jove (0-14) sobre el conjunt de la població total.

(0,2)

- Augment del nombre de persones a les edats adultes, que han passat a ser les majoritàries: l'any 1987 l'edat modal se situava en els 12 anys i l'any 2023, en els 46-47.

(0,2)

- L'augment de l'esperança de vida determina que el nombre de persones situades a la cúspide de la piràmide (per sobre dels 65 anys) hagi augmentat considerablement. A més, per la diferència de gairebé 6 anys entre l'esperança de vida entre homes i dones, la feminització de l'envelliment és més notable.

(0,35)

- b) L'alumne hauria, en primer lloc, d'identificar i diferenciar els dos factors possibles del creixement: d'una banda, el moviment natural (naixements - defuncions) i, de l'altra, el saldo migratori (immigracions – emigracions).

(0,2)

Com a factor principal caldria esmentar l'aportació feta per la immigració en dos períodes fonamentals, fruit de la bonança econòmica de Catalunya i a nivell espanyol, en general:

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Entre 2000 i 2007, amb un boom migratori internacional procedent, en primer lloc, d'orígens tradicionals (Magreb i alguns països de l'Àfrica subsahariana); en segon, des de la seva incorporació a la Unió Europea, de països de l'Europa de l'est (Bulgària i Romania); en tercer lloc, de destinacions del sud-est asiàtic (Xina, Índia i Pakistan, principalment); i, finalment, de certs països d'Amèrica Llatina (Equador, Colòmbia, Argentina., Brasil, Hondures...). Durant els anys àlgids d'aquest període (entre 2004 i 2007) el saldo migratori es va situar anualment per sobre de les cent mil persones. (0,3)

- A partir de 2014 i fins l'esclat de la crisi provocada per la pandèmia de la SARS-Covid-19, amb orígens similars als del període anterior, però amb un volums força inferiors (a voltant de les cinquanta mil persones anuals)

(0,2)

Per la seva banda, l'alumne hauria de destacar, igualment, l'aportació modesta del creixement natural: entre 1987 i 2018 s'ha mantingut positiu (amb tendència a la baixa, fruit d'una natalitat que disminueix progressivament i una mortalitat que, en termes absoluts, creix de manera continuada). Tan sols entre 2000 i 2007 l'aportació fou destacable, amb un augment temporal de la fecunditat i de la natalitat fruit de l'arribada a les edats reproductives de les generacions nombroses nascudes durant l'etapa del *baby boom* dels anys seixanta i setanta del segle passat. Des de 2018 el moviment natural és negatiu (Catalunya registra més defuncions que naixements), de manera que l'actual creixement es deu únicament i exclusiva a l'aportació neta feta per la migració.

(0,3)

2.

(0,75 punts)

L'alumne hauria de citar 3 dels següents motius (a raó de 0,25 per a cadascun):

- Disminució de les taxes de mortalitat per malalties infeccioses i cardiovasculars
- Disminució de les taxes de mortalitat per malalties tumorals i, particularment, la incidència d'alguns càncers agressius
- Millora general del sistema públic de salut
- Millora general dels hàbits de consum responsables: dieta més sana i equilibrada

Igualment, es valorarà que l'alumne citi com a factor disruptiu l'efecte de la pandèmia de la Sars-COVID 19, que va causar una reducció temporal generalitzada de l'esperança de vida, i que posteriorment ha tornat a recuperar la tendència prèvia a 2020.

Exercici 3: Text sobre la globalització [2,5 punts en total]

1.

(1 punt)

L'estudiant ha d'esmentar com a mínim, dos aspectes de cada un dels dos blocs

Aspectes positius de la Globalització:

- Podem disposar de productes de qualsevol lloc del món.
- Els mercats es poden abastir amb molts productors.
- Abaratiment de molts productes.
- Es poden crear llocs de treball en països en desenvolupament (sense caure en l'explotació).
- Es comparteix el coneixement general (mètodes de producció, cultura...).

(0,5)

Aspectes negatius de la Globalització

- Els guanys no es reparteixen de manera ni justa ni equitativa.
- Les grans multinacionals acaparen els beneficis econòmics.
- L'explotació de grans masses de població en països tercers.
- Gran despesa energètica que genera contaminació.
- La deslocalització desindustrialitza ciutats senceres, i genera atur als països rics.

(0,5)

2.

(0,75 punts)

L'estudiant hauria d'exposar i explicar com a mínim tres de les següents idees o d'alguna altra que el corrector/a pugui considerar escaient.

- El decreixement porta a consumir menys quantitat de producte i, per tant:
 - Es reduiria el trànsit marítim de transport de mercaderies i, per tant, menys contaminació.
 - La necessitat de buscar preus de cost tan baixos impossibles de generar en un país ric seria menor.
 - La quantitat de persones explotades en països tercers seria inferior.
 - S'afavoriria la producció de proximitat als punts de venda.

3.

(0,75 punts)

La frase es considera principalment com a vertadera.

L'intercanvi desigual consisteix en que els països pobres exporten matèries primeres i aliments (cafè, cacau, fruites, etc.) a un preu molt baix, que fixen els mercats dels països rics.

Pel contrari han d'importar bens de producció i consum dels països rics, que tenen un preu molt més alt, per tant generen un dèficit comercial molt elevat.

Exercici 4: Esquema d'un aqüífer

1.

Un aqüífer és un volum d'aigua subterrània que impregna roques poroses i permeables del subsol. Es formen gràcies a les aigües de pluja que s'infiltra en el subsol fins que troben estrats de roques impermeables que impedeixen que l'aigua progressi a més profunditat.

(0,5)

2.

Les problemàtiques més comunes dels aqüífers són:

- Contaminació per substàncies químiques (nitrats, etc.): En el cas dels nitrats, particularment present en les àrees geogràfiques on es practica la ramaderia intensiva i les dejeccions ramaderes s'infiltra cap al subsol.
- Salinització: preferentment en els casos en que la sobreexplotació es produeix en l'àmbit litoral. Aleshores, és l'aigua marina la que envaeix l'aqüífer augmentant-ne la seva salinitat. Es tracta del fenomen de la intrusió marina, a conseqüència d'un desequilibri entre la pressió de l'aigua dolça, per una banda, i la pressió de l'aigua salada, per l'altra.
- Risc d'enfonsament del sòl al seu damunt en cas de produir-se un sobre-bombeig excessiu.
- Impermeabilització progressiva del sòl: present en àmbits on l'expansió urbana és intensa aspecte que pot obstaculitzar la seva recàrrega i, per tant, alterar-ne el seu règim de funcionament.
- En el cas de produir-se una sobre-explotació podrien alterar-se les característiques físic-químiques de les seves aigües i traduir-se en un deteriorament de la seva qualitat.
- En cas de produir-se una sobre-explotació en l'aqüífer podrien veure's alterats els cabals superficials de rius o de zones humides properes.

Es valorarà a raó de 0,33 punts cada problemàtica explicada per l'alumnat; per tant, un màxim de 3.

(1 punt)

3.

El corrector/a valorarà la pertinença de les mesures que es proposin a raó de 0,5 cadascuna.

Bàsicament han d'estar centrades en evitar la sobreexplotació de l'aqüífer, en evitar la seva contaminació i en procurar per la seva recàrrega.

(1 punt)